

ТАҚРИЗИ

муқарризи расмӣ ба кори диссертатсионии Ҳамроев Ҳабибулло дар мавзуи “Ҷанбаҳои педагогии ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маъно ва хониши бошууруна дар хонандагони синфҳои ибтидоӣ”, ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот пешниҳод шудааст

Мазмуну мундариҷаи диссертатсияи Ҳамроев Ҳабибулло дар мавзуи дар мавзуи “Ҷанбаҳои педагогии ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маъно ва хониши бошууруна дар хонандагони синфҳои ибтидоӣ” ба шиносномаи ихтисоси илмӣ 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот: аз он ҷумла, ба банди 3 – «Антропологияи педагогӣ» (низомҳои /шароитҳои/ рушди шахс дар ҷараёни таълим, тарбия, таҳсилот;), банди 4 – «Назария ва концепсияи таълим» (қонуниятҳо, принципҳои таълими кӯдак дар давраҳои гуногуни ба камол расидани ӯ; фардиқунонӣ ва тафриқаи таълим; намудҳо ва амсилаҳои таълим, доираи татбиқи онҳо; технологияҳои таълим; концепсияҳои рушди таъминоти таълимӣ-тарбиявии раванди таълим ва воситаҳои таълим, махсусиятҳои таълим дар зинаҳои гуногуни таҳсилот) мутобиқат дорад.

Мубрам будани мавзуи диссертатсия. Мубрамии мавзуи таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки масъалаи таҳқиқнамудаи Ҳамроев Ҳабибулло яке аз мавзӯҳои ҳалталаби педагогикаи муосир ба ҳисоб меравад. Зеро, тавре, ки муаллифи таҳқиқоти диссертатсионӣ изҳор намудааст, қонуни муосир ва рушди босуръати илму технология зарурати дастёбӣ ба таҳсилоти босифат ва таҳсилот барои тамоми тӯли ҳаётро ба миён гузоштааст ва дар ин миён дорои тафаккури мантикиву интиқодӣ, салоҳияти дарки воқеияти ҳамаҷуза тағйирёбанда ва малакаҳои кор бо иттилоот (матн) аз салоҳиятҳои асосии насли “асри иттилоот” арзёбӣ мешавад.

Аз ин рӯ, мақсаду вазифаҳои асосии таҳсилот бояд ба он равона карда шавад, ки дар зинаи якуми таҳсилоти умумӣ хонандагони хурдсол, на танҳо хондану навиштан ва ҳисоб карданро азбар намоянд, балки аз ҷиҳати тафаккур ва эҷод низ рушдёфта бошанд ва фикру андешаашонро дурусту озодона баён карда тавонанд. Кӯдак дар ин зинаи таҳсилот бояд он чизеро аз худ кунад, ки ба ташаккули салоҳиятҳои асосии ӯ: маҳорати омӯхтан, худомӯзӣ кардан, таҳлил карда тавоништан, эҷод кардан, хулоса баровардан, муошират кардан,

ки дар зинадгиву фаъолият ҳамагӯна ва зиндагии минбаъдаи ӯ бениҳоят заруранд, мунтазам мусоидат намояд. Ташаккули ин гуна салоҳиятҳои асосиву ҳаётиро, қабл аз ҳама, дар чараёни дарсҳои забони модарӣ ва забонҳои дигар аз хурдсолӣ ба роҳ мондан мумкин аст.

Аз ин рӯ, дар таълими забони модарӣ дар синфҳои ибтидоӣ кор бо матн ва дарки маъноӣ он аз ҳама асосӣ буда, ташкили раванди хонишно бошӯуруна он тасаввур кардан ғайриимкон аст, зеро фаҳмиши маъноӣ матни хондашуда натиҷа ва ҷамъбасти фаъолияти фикрии хонандаи хурдсол махсуб меёбад.

Илова ба ин муаллиф дуруст таъкид кардааст, ки то имрӯз масъалаи ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маъно ва хониши бошӯуруна дар хонандагони синфҳои ибтидоӣ, ки барои инкишофи нутқ, ҷаҳонбинӣ, дониш ва малакаву маҳорати хонандагон нақши созгор дорад, ба таври бояду шояд ва мукамал аз ҷониби олимону муҳаққиқони тоҷик мавриди таҳлилу таҳқиқ қарор дода нашудааст.

Ҳадаф аз андешаҳои дар боло ироашуда аз он шаҳодат медиҳанд, ки мавзӯи барои таҳқиқоти диссертатсионӣ интихобнамудаи докт. Ҷамроев Ҷабибулло дар шароити муосир бениҳоят муҳиму муҳим ва дорои аҳамияти махсуси назариявӣ амалӣ буда, он бо дарназардошти талаботи замони муосир ба таълиму тарбияи насли наврас ва дар заминаи таҳаввулоту ислохоти кулӣ, ки солҳои охир дар таҳсилоти Тоҷикистон, махсусан дар шароити гузариш ба муносибати босалоҳият ба таълим рӯи кор омадаанд, таҳия ва барои дифоъ пешниҳод шудааст.

Бояд таъкид кард, ки дар воқеъ таҳқиқоти Ҷамроев Ҷ. аз арзиши илмиву аҳамияти амиқи назариявӣ амалӣ бархурдор буда, дар он масъалаҳо муҳими ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маъно ва хониши бошӯуруна дар хонандагони синфҳои ибтидоӣ бо дарназардошти талаботи таҳсилоти муосир ошкор ва аз ҷиҳати илмӣ асоснок карда шуда, ба таври мукамал таҳқиқу баррасӣ шудааст.

Дар баробари ин, докт. Ҷамроев Ҷ. дар таҳқиқоти диссертатсионии хеш таҳқиқу таҳлили проблемаҳои муҳимро вобаста ба мавзӯи диссертатсия ба нақша гирифта, дар ҳалли масъалаҳои онҳо ба қадри имкон дастёб гаштааст. Аз он ҷумла:

- роҳу усулҳои самаранокӣ ҳалли мушкилоти ташаккули малакаҳои кор бо матн ва хониши бошӯуруна дар хонандагони хурдсол мутобиқ ба талаботи замони пажӯҳиш карда карда, муайян ва асоснок кардааст;

- вазъи ҷобачогузори матнҳо дар китобҳои дарсии забони модарӣ, мувофиқати ҳаҷми матн ва мазмуни он ба синну соли хонандагон, вижагии барҷаста доштани матн дар инкишофи нутқ ва тафаккури хонандагони хурдсолро ошкор сохта, мавриди таҳлилу баррасӣ қарор додааст ва вобаста ба ҳар яке аз ин масоил назари олимону муҳаққиқон ва мулоҳизаву пешниҳоди худро манзур кардааст.

Аз ин дидгоҳ, месазад, ки таҳқиқоти мавриди баррасиро ниҳоят мубрам, саривақтӣ ва арзишманди ниёзҳои таҳсилоти муосир арзёбӣ кунем.

Дар асоси наводани натиҷаҳои дар диссертатсия бадастомада ва нуктаҳои илмӣ, ки барои ҳимояи пешниҳод мешаванд:

Қабул аз ҳама, месазад дурустӣ ва фарогири тамоми ҷанбаҳои пахлуҳои назариявӣ амалии мавзӯи диссертатсия будани вазифаҳо ва фарзияи илмӣ муаллифи диссертатсияро қайд намоем. Арзёбии натиҷаҳои диссертатсия ва таҳқиқоти таҷрибавӣ-озмоишӣ баргузорнамудаи Ҳамроев Ҳабибулло, ҳамчунин ҳулосаи тавсияҳои методӣ қоркард ва манзурнамудаи ӯ бозгӯи онанд, ки муаллиф ба мақсад ноил шуда, вазифаҳои дар назди таҳқиқот гузошташударо ҳаллу фасл кардааст ва дар натиҷа фарзияи илмӣ пешниҳодкардааш дар амал тасдиқи худро пайдо кардааст.

Наводани илмӣ таҳқиқот асоси илмӣ воқеӣ дошта, баҳсангез нестанд. Зеро таҳлилу баррасии таҳқиқоти диссертатсионӣ, натиҷаи қорҳои озмоишӣ, ҳулосаи бобҳо, ҳулосаҳои умӯмӣ ва тавсияҳои методӣ пешниҳодшуда собит месозанд, ки дар воқеъ аз ҷониби муаллиф:

- асосҳои методологии омӯзиши проблемаи ташаккули малакаҳои қор бо матн ва хониши бошуурона муайян қарда шуда, хусусиятҳои қор бо матн, фаҳмидани маънои матн ва хониши бошуурона омӯхта шуда, мафҳуми онҳо аз ҷиҳати назариявӣ то андозае аниқ қарда шудааст;

- роҳи усулҳои ташаккули малакаҳои қор бо матн, дарки маънои матн ва хониши бошуурона дар хонандагони синфҳои ибтидоӣ мутобиқ ба талаботи таҳсилоти муосир қоркард қарда шуданд;

- муайян қарда шудааст, ки салоҳияти қор бо матн, дарки маънои он ва хониши бошуурона на танҳо ҳосил фанни забони тоҷикӣ аст, балки дар тамоми зинаҳои таҳсилот салоҳияти аз ҳама асосии барои тамоми фанҳои дигар зарурӣ мебошад;

- омилҳои асосии дарки маънӣ, ки бархе аз хонандагон аз уҳдааш намебаромаданд, ба кадри имкон асоснок карда шуданд;

- заминаҳои психологӣ-педагогии ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки мазмун ва хониши бошууруна дар хонандагони хурдсол ошкор ва муайян карда шудааст;

- ҷиҳати воридсозии тағйирот ва иловаҳо ба барнома ва методикаи таълими забони модарии синфҳои ибтидоӣ нахустин бор роҳи усулҳои бехтару хубтари кор бо матн, дарки маънӣ ва хониши бошуурунаи матн коркард ва пешниҳод карда шудааст.

Гузашта аз ин, дар ҷараёни таҳқиқоти диссертатсионӣ ва озмоишӣ масоили зиёди ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маъноӣ он ва хониши бошууруна дар хонандагони синфҳои ибтидоӣ ба таври самаранок ҳаллу ҷасли худро ёфтаанд, ки аз нағвоҳои дигари таҳқиқоти диссертатсионӣ дарак медиҳанд, масалан:

1) асосҳои назариявӣ-амалӣ ва технологияи таълим ҳангоми қироати матн ва дарки маъноӣ он дар дарсҳои забони тоҷикӣ таҳқиқ таҳлил ва коркард карда шудаанд;

2) моҳияти сохтори дарсҳои ҳамгиро дар алоқамандӣ бо хониш ва грамматикаи забони тоҷикӣ асоснок карда шудаанд;

3) маҷмуи қисматҳои асосии омӯзиши матнҳо барои хониш тариқи ҳамгиро бо грамматикаи забони тоҷикӣ вобаста ба дарки маъноӣ матн ва хониши бошууруна коркард карда шудаанд;

4) нақши усулҳои анъанавӣ ва интерактивии таълим дар ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маъно ва хониши бошууруна дар хонандагони хурдсол мавриди таҳқиқ қарор дода шуда, муайян ва бо мисолҳои мушаххас нишон дода шудааст;

5) маводи дидактикӣ ба монанди саволнома, машқу супоришҳо ва ғ. аз забони тоҷикӣ барои омӯзгорону хонандагон тибқи талаботи замон ва бо дарназардошти истифодаи технологияи иттилоотӣ-инноватсионӣ дар таълим таҳия гардида, барои истифода пешниҳод шудаанд;

6) дастур ва тавсияҳои методӣ оид ба роҳи усулҳои ташаккули малакаҳои кор бо матн, фаҳмидани мазмуни матнҳои хондашуда ва кор бо машқу супоришҳои дар китобҳои дарсӣ додашуда таҳия ва барои дастрасӣ ба омӯзгорони синфҳои ибтидоӣ манзур шудааст;

7) усули таълими забони тоҷикӣ дар синфҳои ибтидоӣ ҳамчун ҷанни бунёди мувофиқ ба талабот ва бо дарназардошти рушди

босуръати илм, техникаву технология ва иттилоотӣ гардидани аксари муносибатҳо дар ҷомеа коркард шудааст.

Нуктаҳои илмӣ зерини аз ҷониби муаллифи таҳқиқот ба ҳимоя пешниҳодшуда натиҷаҳои дар раванди таҳқиқот бадастомадаро барои баррасӣ муаррифӣ карда, мундариҷа ва мухтавои мантиқии таҳқиқоти диссертатсиониро инъикос мекунанд:

- хулосаҳои назариявӣ ва тавсияҳои амалӣ роҷеъ ба роҳу усулҳои гуногуни кор бо матн, хониши бошуурунаву дарки маъно ва инкишофи нутқи хонандагони синфҳои ибтидоӣ;

- таҳлилу арзёбии таҳқиқоти муосир оид ба ташаккули малакаҳои кор бо матн, хониши бошууруна ва дарки маънои матн, арзёбии марҳилаҳои гуногуни шиносонидани хонандагон бо матн ва шаклу усулҳои гуногуни кор бо матн;

- баррасии асосҳои педагогиву психологӣи раванди кор бо матн, хониши бошууруна ва дарки маънои матн, нақш ва аҳамияти истифодаи усулҳои анъанавӣ, фаъл ва интерактивӣ таълим дар ташаккули малакаҳои кор бо матн, хониши бошууруна ва дарки маънои матн;

- натиҷаи ҷорабиниҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ дар муассисаҳои ибтидоӣ таҳсилоти миёнаи умумӣ баргузоршуда, ки самаранокии равишҳои пешниҳодшударо нишон медиҳанд ва хулосаву пешниҳодҳо дар ин маврид;

- асосноккунии илмӣ ва эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот, мувофиқати онҳо ба асосҳои ибтидоӣ назариявӣ ва методологӣ, истифодаи комплекси методҳои назариявӣ ва эмпирӣи мувофиқ ба объект, мавзӯ, мақсад, вазифа ва мантиқи таҳқиқот, робитаи мутақобилаи нуктаҳои назариявӣ бо амалияи воқеӣ.

Асоснокӣ ва эътимоднокии хулосаҳо ва тавсияҳои дар диссертатсия зикршуда:

Муқаррароти назариявӣ таҳқиқот ба таври кофӣ далелнок карда шуда, дар асоси таҳлилу арзёбии адабиёти илмӣ дар соҳаи методикаи таълим, педагогика ва психология, қори таҷрибавӣю озмоишӣ оид ба мавзӯи таҳқиқот анҷом ёфтаанд.

Яке аз самтҳои ҳуби таҳқиқоти диссертатсионӣ мазкур дар он аст, ки муаллифи рисола масъалаи ташаккули малакаҳои кор бо матн, хониши бошууруна ва дарки маънои матнро ҳам аз таҷрибаи муҳаққиқони хориҷӣ ва ҳам аз дидгоҳи олимону пажӯҳишгарони варзидаи ватанӣ ҳаматарафа омӯхта, таҳлил ва коркард намуда, натиҷаҳои таҳқиқоти анҷомдодаи худро дар шакли хулосаҳо ва

тавсияҳои методӣ омода ва пешниҳод карда, барои исботи андешаҳои худ аз осори илмӣ олимони маъруфи муосири тоҷику хориҷи кишвар андешаву мулоҳизаҳои хеле зиёду арзишмандро овардааст, ки дурустиву эътимоднокии наwgониҳои илмӣ, натиҷаҳои таҳқиқот ва хулосаву тавсияҳои пешниҳодкардаи муаллифро боз ҳам возеҳтар собит месозанд.

Дастовардҳои таҳқиқот бо таъя ба методологияи илмӣ, манбаъҳои гуногуни иттилооти методӣ, педагогӣ, психологӣ, таҳлилу таърифи бисёрсатҳаи мафҳумҳои асосӣ, истифодаи мақсадноки методҳои ҳамдигарро мукамалкунандаи таҳқиқотӣ, таҷрибаи шахсии худӣ муаллиф ҳамчун мудирӣ кафедраи таҳсилоти ибтидоии филиали Донишқадаи тақмили ихтисос, ки ба ҳадаф, предмет, вазифа ва мантиқи таҳқиқот мувофиқанд, таъмин карда шуданд.

Натиҷаҳои таҳқиқот дар семинарҳои илмӣ-методӣ ва илмӣ-амалии филиали Донишқадаи ҷумҳуриявии тақмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони соҳаи маориф дар ш.Бохтар, ҷаласаҳои кафедраи педагогика, психология ва методикаи таълими филиали мазкур ва дар иттиҳодияҳои методии муаллимони синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии ҷумҳурий муҳокима ва мавриди озмоиш қарор дода шудаанд.

Муҳтавои асосии рисола ва натиҷаҳои таҳқиқоти озмоишӣ дар семинару конференсияҳо, мизҳои мудаввар, семинарҳои омӯзишӣ курсҳои сайёр, ки солҳои 2017-2021 дар филиали Донишқадаи тақмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони соҳаи маориф дар минтақаи Бохтар, семинарҳои омӯзишӣ оид ба муносибати босалоҳият ба таълим барои муаллимони синфҳои ибтидоӣ дар шаҳру ноҳияҳои минтақаи Бохтари вилояти Хатлон баргузор гардиданд, ироа, тасвӣ ва тасдиқи худро ёфтаанд.

Аҳамияти илмӣ, амалӣ ва иҷтимоии натиҷаҳои диссертатсия бо нишон додани тавсияҳо оид ба истифодаи онҳо:

Арзиши илмӣ ва амалии таҳқиқот аз наwgонии илмӣ ва натиҷаҳои таҳқиқот бар меояд, ки нуктаҳои зерин муаррифгари онанд:

- таҳқиқотҳои олимони оид ба ташаккули малақаҳои қор бо матн, дарки маънои матн ва хониши бошууруна дар хонандагони синфҳои ибтидоӣ дар дарсҳои забони тоҷикӣ ҳама тарафа мавриди омӯзиш ва таҳлилу баррасӣ қарор дода шудаанд;

- проблема ва асосҳои назариявӣ амалии ташаккули малақаҳои қор бо матн, дарки маънои матн ва хониши бошууруна дар

хонандагони синфҳои ибтидоӣ дар дарсҳои забони тоҷикӣ муайян ва коркард карда шудаанд;

- самаранокии моделҳои пешниҳодшуда оид ба ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маъноӣ матн ва хониши бошууруна дар хонандагони хурдсол дар дарсҳои забони тоҷикӣ собит шудаанд;

- вазъи коркарди методии масоили вобаста ба ташаккули малакаҳои кор бо матн ва хониши бошууруна дар синфҳои ибтидоӣ ва заминаҳои психологӣ раванди мазкур муайян карда шудаанд;

- аҳамияти воситаҳои фразеологӣ ва тасвир дар ташаккули малакаҳои кор бо матн ва дарки маъно, роҳи усулҳои истифодаи усулҳои анъанавӣ ва интерактивӣ дар таълим ва аҳамияти он дар ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маъно ва хониши бошуурунаи матн баррасӣ карда шудаанд;

- амсилаи муассиру дар асоси озмоиш санҷидашуда пешниҳод карда шудааст, ки ба рушди маҳорату малакаҳои кор бо матн ва дарки маънифаҳмии хонандагон мусоидат менамояд;

- натиҷаҳои амалии таҳқиқот ва истифодаи тавсияҳои методие, ки таҳия ва ироа шуданд, имконият медиҳанд, ки талаботи барномаи таълим ва мазмунӣ китобҳои дарсӣ нисбати кор бо матн, дарки маънӣ ва хониши бошууруна таҷдиди назар шаванд;

- роҳи усулҳо ва технологияи коркарду санҷидашудаи пешниҳодгардида метавонанд дар раванди таълими забони тоҷикӣ дар синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди истифода қарор гиранд;

- тавсияҳои методии таҳияшуда тақмили раванди таълими забони тоҷикиро дар синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии ҷумҳурӣ дар самти ташаккули малакаҳои кор бо матн ва хониши бошууруна таъмин хоҳанд кард;

- натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд хангоми коркарди ҷанбаҳои методии баланд бардоштани самаранокии дарсҳо ва сифати дониши хонандагони хурдсол истифода гардида, мавриди таваҷҷуҳи мутахассисони соҳаи педагогика, психология ва методикаи таълими синфҳои ибтидоӣ қарор гиранд;

- тавсияҳои методӣ метавонанд амалан дар раванди омодаسازیи омӯзгорони синфҳои ибтидоӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олиии касбии равияи омӯзгоридошта, дар курсҳои тақмили ихтисос ҷиҳати тақмили маҳорати касбии омӯзгорони зинаи аввали таҳсилот ва таҳияи корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ истифода шаванд.

Нашири натиҷаҳои диссертатсия дар маҷаллаҳои тақризшавандаи илмӣ:

Натиҷаҳои асосии диссертатсия дар конференсияҳои илмию амалӣ, мизҳои мудаввар ва семинарҳои илмӣ-методи дар Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, Донишқадаи ҷумҳуриявии тақмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони соҳаи маориф ва филиалҳои он дар минтақаҳои ҷумҳурӣ баргузоршуда ироа ва баррасӣ шуда, дар нашрияҳои илмии тақризшаванда дар шакли 19 мақолаҳои илмӣ ва дастурҳои методӣ, аз он ҷумла 6 номгӯй дар нашрияҳои илмии тақризшавандаи феҳристи тавсиянамудаи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, 3 номгӯй дар маҷмӯаи маводи конференсияҳо ва 10 номгӯй дар нашрияҳои дигар ба таъб расидаанд, ки муҳтавои асосии диссертатсияро инъикос мекунанд.

Мутобиқати барасмиятдарории диссертатсия ба талаботи Комиссия:

Тартиби таҳияи диссертатсия ва автореферат ба талаботи Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсияҳо барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯи ихтисос, номзади илм ва доктори илм, авторефератҳо ва мақолаҳои илмии ҷопшуда мувофиқ буда, автореферати диссертатсия мазмунӣ мухтасари диссертатсияро ифода карда, тасаввуроти аниқро доир ба моҳияти таҳқиқоти гузаронидашуда ва натиҷаҳои бадастовардаи муаллиф медиҳад.

Натиҷаҳои бадастомада, эътимодноӣ, хулосаву тавсияҳо тибқи талаботи КОА ва Дастурамал аз ҷиҳати илмию-методӣ асоснок карда шуда, ба миқдори кофӣ бо тавсияву пешниҳодҳои назариявӣ ва амалӣ, мисол ва ҷадвалҳо таъмин аст.

Диссертатсия тибқи муқаррароти Дастурамал ʼфаҳмо, бо лаҳни равони тоҷикӣ, босаводона навишта шуда, тартиби таҳия, ҷобачогузории қисмҳои алоҳидаи он, робитаи мантиқӣ ва мутасилӣ ба пуррагӣ риоя карда шудааст. Доир ба ҳар як боб ва умуман ба рисола хулосаҳои возеҳ бароварда шудааст.

Эрод ба таҳқиқоти диссертатсионӣ:

Дар баробари дастовардҳои муҳими илмиву амалӣ, ки дар боло зикрашон рафт, диссертатсия ва автореферати он аз камбудихо низ ҳолӣ нест, ки зикри онҳо барои тақмили минбаъдаи диссертатсия ба манфиат хоҳад анҷомид:

1. Муаллиф дар диссертатсия оид ба шаклу сифатҳои гуногуни хониш, аз қабилӣ дурустӣ хониш, равонӣ хониш, ифоданокии хониш, хониши бошууруна, хониши равон, хониши бурро, хониши ифоданок, хониши босуръат, хониши мустақилона ва ғ. ибрази ақида карда, бештар хониши бошуурунаро шарҳу тавзеҳ додааст. Бисёр хуб мешуд, дар баробари хониши бошууруна, роҷеъ ба шаклҳои хониши дигар маълумоти бештар медод ва фарқиату вижагиҳои ҳар яке аз онҳоро шарҳ медод, ки аз анҷоми ин амал муҳтавои диссертатсия боз ғанитару мукамалтар мешуд.

2. Дар як қисмати боби якуми диссертатсия масъалаҳои мафҳуми дарк, мазмун ва моҳияти тафаккур, аҳамияти истифодаи воситаҳои фразеологӣ ва тасвир дар ташаккули малакаҳои кор бо матн, хониши бошууруна ва дарки маъно бахшида шуда, ин мафҳумҳо муфасссал шарҳ дода шудаанд. Вале дар ин қисмат дар баробари мафҳумҳои зикршуда, баъзан дар бораи мафҳумҳои маърифат, маърифатнокӣ, фаъолияти маърифатӣ, фаъолнокии маърифатӣ, маърифатҷӯӣ, тафаккури аёнӣ-фаъолиятӣ, тафаккури аёнӣ-тасвирӣ ва тафаккури баёнӣ сухан рафтааст, шарҳу тафсирро тақозо доранд. Агар муаллиф ин мафҳумҳоро низ шарҳ медод, дарки маъноӣ ҳамин қисмати диссертатсия барои хонанда осонтар гашта, ба ҳамин восита ба маъноӣ ин мафҳумҳо шинос мешуд ва аз ин арзиши илмиву амалии таҳқиқот бештар мегаشت.

3. Дар матни диссертатсия баъзе ғалатҳои техникӣ имлоӣ роҳ ёфтаанд, ки таҳриру ислоҳ мевоҳанд.

Ҳамзамон бояд афзуд, ки ин камбудӣҳо ба ҳеҷ ваҷҳ арзиши илмиву амалии диссертатсияро коста намегардонанд.

ХУЛОСАИ ҶАМЪБАСТӢ

1. Диссертатсияи Ҳамроев Ҳабибулло кори ба итмомрасидаи илмӣ-таҳқиқотӣ буда, аз ҷониби муаллиф мустақилона дар сатҳи нисбатан хуби илмӣ иҷро карда шудааст.

2. Довталаб ба ҳадафи дар назди таҳқиқоти диссертатсионӣ гузошташуда ноил шуда, вазифаҳои илмӣ таҳқиқотро ҳаллу ҷасл кардааст ва фарзияи таҳқиқот тасдиқи худро ёфтааст.

3. Диссертатсияи Ҳамроев Ҳабибулло дар мавзӯи “Ҷанбаҳои педагогии ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маъноӣ ва хониши бошууруна дар хонандагонии синфҳои ибтидоӣ”, ки барои ҳимоя ва дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси

13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот пешниҳод шудааст, ба талаботи Низомнома оид ба Шӯрои диссертатсионӣ ва Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267 тасдиқ шудаанд, ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот мебошад.

Муқарризи расмӣ, доктори
илмҳои педагогӣ, профессори
кафедраи педагогикаи иҷтимоӣ ва
касбии Донишгоҳи давлатии Хуҷанд
ба номи академик Бобоҷон Ғафуров

 Шарофов Ш.А.

Маълумот барои тамос:

Шаҳри Хуҷанд, гузаргоҳи Мавлонбекова, 1; Тел. +992 (992-3422) 6-52-73, +992 92 771 78 70; Почтаи электронӣ: sharofzod1954@mail.ru.

10.08.2022

Имзои Шарофов Шавкатҷон Аҳмадовичро тасдиқ мекунам.

Сардори РК ва КМ-и МДТ «ДДХ
ба номи академик Б. Ғафуров»

Наврӯзов Э.М.